

Vejle, den 4. april 2014

Til
Undervisningsministeriet
Afdelingen for Ungdoms- og Voksenuddannelser
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K

Produktionsskoleforeningens høringsvar vedr. udkast til forslag til lov om kombineret ungdomsuddannelse

Under henvisning til undervisningsministeriets høringsbrev af 19. marts 2014 vedr. ovennævnte lovudkast skal PSF herved udtale, at produktionsskolerne som udgangspunkt er positive over for nye tiltag som den Kombinerede Ungdomsuddannelse (KUU), fordi vi har en gruppe unge, der efter ophold på en produktionsskole ikke umiddelbart har kunnet udsluses til de uddannelsesmuligheder, som vi kender i dag.

Vi ønsker endvidere at kvittere for forligspartiernes bemærkninger i EUD-aftalen om, at produktionsskolerne vil skulle spille en central rolle i den Kombinerede Ungdomsuddannelse.

Vi foreslår derfor, at disse bemærkninger medtages og indskrives i loven, ligesom vi skal foreslå, at KUU i særlig grad benyttes til unge, der er forsøgt afprøvet og forberedt til ungdomsuddannelse, frem for at bruge uddannelsen som en direkte vej umiddelbart efter folkeskolen.

Nogle problemer og svagheder i det foreliggende lovforslag

Hvad angår det foreliggende lovudkast skal produktionsskolerne dog indledningsvis pege på en række problemer og svagheder, hvoraf vi især skal fremhæve følgende:

- Målgruppen er stort set sammenfaldende med produktionsskolernes målgruppe, når bortses fra, at den unge skal være motiveret for at påbegynde en KUU, hvorimod dette ikke er nødvendigt, når den unge starter på en produktionsskole.
- Det forekommer ikke sandsynligt, at uddannelsesinstitutionerne vil foretage nævneværdige investeringer i en uddannelse, der fra starten er planlagt til at ophøre på et nærmere angivet tidspunkt.

- Vi har svært ved at få øje på de jobåbninger, der er forudsat for de unge, der gennemfører uddannelsen, men ser det dog som positivt, at man også ser uddannelsen som en afstigningsmulighed til anden uddannelse m.m. undervejs.
- Set i relation til de karakterkrav, der efter reformen fremover vil blive stillet for at kunne blive optaget på en erhvervsuddannelse, forekommer det mærkværdigt, at der lige netop for denne uddannelses målgruppe stilles særligt høje niveauekrav (D-niveau på 3. og 4. del) for at opnå uddannelsesbevis, idet det må forventes, at en stor del af dem i højere grad vil have behov for at tilegne sig dansk og matematik gennem langt mere praktiske og anvendelsesorienterede undervisningsformer, herunder med IT-støtte.
- For at sikre, at tilbuddet bliver geografisk spredt og dermed også muligt at etablere på mindre uddannelsesinstitutioner, bør det tydeliggøres, at eleverne kan modtage værkstedsundervisning, hvor der er foretaget holddeling, dog således at eleverne fortsat har en klar tilknytning til de øvrige KU-elever.

Produktionsskolernes forslag til ændringer i lovforslaget

Med baggrund i det i EUD-aftalen eksplicitte ønske om styrkelse af produktionsskolernes rolle i forhold til unge, der ikke umiddelbart har forudsætninger for at påbegynde en ungdomsuddannelse, skal vi fra produktionsskolerne foreslå følgende ændringer i lovforslaget:

1. Tydeliggørelse af produktionsskolernes rolle i KUU

I aftalen af 24. februar om Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelse er det i afsnit 6.4. om styrkelse af produktionsskolernes rolle anført følgende vedr. KU:

”Produktionsskolerne skal i vidt omfang forestå eller indgå i de lokale institutionssamarbejder, der skal udbyde Kombineret Ungdomsuddannelse”. (S. 27, afsnit 6.4, 1. afsnit, 2. punktum)

”Foreslåede samarbejdsopgaver.

Produktionsskolerne vil efter forslaget skulle spille en central rolle som koordinerende *udbydere af Kombineret Ungdomsuddannelse* eller som

deltager i de lokale institutionssamarbejder, der skal udbyde denne uddannelse". (S. 28, boks 4: Produktionsskolernes opgaver, sidste afsnit)

Der er imidlertid intet anført i hverken lovforslag eller lovbemærkninger, der peger på, at produktionsskolerne vil skulle spille en sådan særlig rolle i den nye uddannelse og dermed bidrage til at styrke skolernes rolle i forhold til unge, der ikke umiddelbart har forudsætninger for at påbegynde og gennemføre en ungdomsuddannelse.

Vi finder det endvidere problematisk, at der med lovforslaget slet ikke er taget stilling til, hvor ansvaret for uddannelsen skal ligge. Da der er mange mulige aktører inden for hvert geografisk område, lægges der hermed op til et ressourceforbrug alene omkring aftaler om samarbejde m.v. af et omfang, som slet ikke vil stå mål med det antal uddannelsespladser, der kommer ud af det.

Da målgruppen i øvrigt er stort set sammenfaldende med produktionsskolerne, skal vi anbefale, at uddannelsen fortrinsvis forankres på produktionsskolerne, og at der i lovforslaget og dets bemærkninger sker en tydeliggørelse af den centrale rolle, som ifølge aftaleteksten er tiltænkt produktionsskolerne, herunder fremhævelsen af produktionsskolerne som en særlig central medspiller som både udbyder og tovholder i KUU.

Vi foreslår derfor følgende tekst indskrevet i lovforslagets lovbemærkninger i afsnit 2.4. om udbud og institutionssamarbejder:

"Ifølge aftalen af 24. februar 2014 vil produktionsskolerne skulle spille en central rolle som koordinerende udbyder af Kombineret Ungdomsuddannelse eller som deltager i de lokale institutions-samarbejder".

2. Afprøvning og afklaring på produktionsskolerne før optagelse på KU

Målgruppen efter den foreslåede lovtekst er som nævnt stort set sammenfaldende med produktionsskolernes målgruppe, når bortses fra, at den unge skal være motiveret for at påbegynde en KUU, hvorimod dette ikke er nødvendigt, når den unge starter på en produktionsskole.

I lovbemærkningerne beskrives målgruppen nærmere som:

- Unge, der er motiverede for uddannelse, men som i dag enten påbegynder en erhvervsuddannelse uden realistisk mulighed for at kunne gennemføre, benytter sig af ikke-kompetencegivende tilbud eller slet ikke er i uddannelse, og

- Unge med svage faglige, sociale eller personlige forudsætninger, som enten ikke er eller ville kunne blive vurderet uddannelsesparat til erhvervsuddannelse eller gymnasial uddannelse.

Da målgrupperne for KUU og produktionsskoler er så ens beskrevet, og da finansieringen af de forskellige uddannelses tilbud er så uens (det vil således være billigere for kommunerne, at der vejledes til KUU frem for til EGU eller til først at foretage afprøvning via produktionsskole), finder vi det nødvendigt, der sikres en klar og tydelig rækkefølge for vejledningen eller visitationen til de forskellige tilbud.

Der er klar evidens for, at de unge, der ikke er afklarede og ikke er i stand til umiddelbart efter 9. og 10. klasse at påbegynde en ungdomsuddannelse, har brug for et ikke-bogligt, praktisk forløb til at blive afklaret. Produktionsskolerne tilbyder sådanne individuelt tilrettelagte afprøvnings- og afklaringsforløb med henblik på efterfølgende udslusning til uddannelse, det være sig til en ordinær erhvervsuddannelse, EGU, STU, PBE eller efter lovforslaget nu også en KUU.

En ordning med, at optagelse på KUU i vidt omfang må ske på grundlag af et ordinært produktionsskoleforløb skal sikre, at unge først starter, efter at de er blevet afprøvet gennem reelle værkstedsaktiviteter og altså ikke på grundlag af en vejledningssamtale.

Vi finder det specielt problematisk, hvis man i vejledningen af 9.-10. klasselever ikke anbefaler denne mulighed, idet der vil være unge, der i stedet for en visitation til KUU, gennem afprøvning på produktionsskolen viser sig at kunne gennemføre en erhvervsuddannelse eller en EGU.

Kombineret Ungdomsuddannelse bør således være en udslusningsmulighed for blandt andet produktionsskolerne og dermed også en mulighed for at anvende KUU i en periode, så de unge bliver yderligere styrket fagligt og personligt for evt. at stige af undervejs til en erhvervsuddannelse.

Der foreslås derfor tilføjet følgende bestemmelse i lovforslaget:

”Optagelse til kombineret ungdomsuddannelse skal endvidere så vidt muligt ske på grundlag af et afklarende forløb på en produktionsskole”.

Tilføjelsen kan ske ved et nyt stk. 3 i lovudkastets § 3, således at de efterfølgende stk. bliver henholdsvis stk. 4 og stk. 5.¹

¹ Lovudkastets § 3 er her citeret med det anførte ændringsforslag (ændringer fremhævet med fed skrift):

Desuden foreslår vi følgende ændring i bemærkningerne til lovudkastet (afsnit 2.3. om målgruppevurdering til uddannelsen, 2. afsnit – ændringsforslag fremhævet med fed skrift):

”Det vil være en betingelse for optagelse til uddannelsen, at ansøgeren er omfattet af målgruppen og at denne kan rummes inden for det antal uddannelsespladser, der er fastsat for det pågældende geografiske dækningsområde efter forslaget til § 5. **Optagelsen bør endvidere så vidt muligt ske på grundlag af et afklarende forløb på en produktionsskole**, og såfremt UU finder, at det vil være et hensigtsmæssigt uddannelsestilbud for den unge set i forhold til andre uddannelsestilbud, og til uddannelsens forventede varighed, som for den enkelte kan variere fra seks til 24 måneder. Ingen vil have et retskrav på optagelse til kombineret ungdomsuddannelse”.

Tiltrædelse fra Forstanderkredsen for Produktionsskoler/Produktionshøjskoler

Med venlig hilsen

Axel Hoppe
Sekretariatsleder PSF

§ 3. Ungdommens Uddannelsesvejledning træffer afgørelse om, hvorvidt unge kan optages til kombineret ungdomsuddannelse.

Stk. 2. Optagelse til kombineret ungdomsuddannelse kan kun ske, når Ungdommens Uddannelsesvejledning i den unges bopælskommune har vurderet, at den unge er omfattet af målgruppen, jf. § 2, stk. 2, og denne kan rummes inden for det antal uddannelsespladser, der er fastsat for det lokale dækningsområde efter § 5.

Stk. 3. Optagelse til kombineret ungdomsuddannelse skal endvidere så vidt muligt ske på grundlag af et afklarende forløb på en produktionsskole

Stk. 4. For unge, der optages til kombineret ungdomsuddannelse, udarbejder Ungdommens Uddannelsesvejledning i samråd med eleven en uddannelsesplan. Uddannelsesplanen udarbejdes på grundlag af en vurdering af elevens kompetencer. I uddannelsesplanen angives målet med elevens uddannelsesforløb, varigheden heraf, jf. § 9, samt eventuelle forhold, der kræver særlig hensyntagen ved tilrettelæggelsen af forløbet.

Stk. 5. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om adgang optagelse til uddannelsen, herunder om faste optagelsesterminer.